

І.Є. СМИК,

студентка 2 курсу напряму підготовки
«Туризм» Науковий керівник:

Л.М. АРХИПОВА,

доктор технічних наук, професор, завідувач
кафедри туризму Івано-Франківського
національного технічного університету
нафти і газу, м. Івано-Франківськ

ІМПЕРАТИВИ ФОРМУВАННЯ ТУРИЗМУ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Постановка проблеми. В сучасних умовах розвитку Івано-Франківщина займає провідне місце на ринку внутрішньо регіонального і міжрегіонального туризму. Сучасний етап розвитку туристичної галузі свідчить про необхідність стратегічного планування розвитку туристичної галузі Карпатського регіону.

Головною метою, на наш погляд, у формуванні туристичної галузі в Івано-Франківській області та всьому Карпатському регіоні має стати питання створення нових елементів туристичної інфраструктури. Перш за все, варто звернути увагу на подальший розвиток гірськолижного туризму, лікувально-оздоровчого туризму, сільського зеленого туризму, спортивного туризму, релігійного туризму та екологічного туризму. Попри значну привабливість Прикарпаття в галузі розвитку туризму, ми зіштовхуємося з проблемами деструктивного природокористування, що призводять до подальшого розвитку проблеми екологічної безпеки середовища туризму. Тому варто врахувати негативні тенденції розвитку туристичної галузі та вплив промисловості та інших економічних і антропогенних факторів, що впливають на розвиток туристичної галузі не тільки Карпатського регіону, але й всього західного регіону України. До прикладу, дослідники Єльського університету визначили, що Україна посідає 102 місце серед 132 країн світу за ефективністю державної політики у сфері збереження екосистем [1].

Спостерігаємо, що на сучасному етапі розвитку туристичної галузі Івано-Франківщина стикнулася також з проявами системної кризи, як політичної, економічної так і культурно-психологічної. Вкрай складна політична ситуація та економічний дисбаланс негативно вплинули на розвиток туристичної галузі Карпатського регіону протягом 2013 – 2016 років. Бачимо, що туристична галузь вкрай залежна від фінансово-економічного рівня розвитку регіону і болісно реагує на зміни кон'юнктури ринку. Тому, досліджуючи та аналізуючи тенденції розвитку туристичної галузі Івано-Франківщини потрібно також враховувати фактори економічної і екологічної безпеки, які напряму впливають на розвиток туристичної галузі та віддзеркалюють рівень розвитку туризму у всьому регіоні. Також видаються загрозливими тенденції високого рівня ризику Івано-Франківської області від масштабних наслідків надзвичайних ситуацій метеорологічного походження [2].

Аналіз попередніх досліджень. Аналізуючи дослідження, пов'язані з тенденціями формування туристичної галузі нам доволі цікавими видалися праці таких дослідників, як Б.М.Данілішина, О.М.Трофімчука, А.Г.Шапара, Т.І.Ткаченко, В.М.Шестопалова, М.С.Мальованого, А.Б.Горстка та ін. [3],[4].

Мета дослідження. Висвітлюючи проблематику та тенденції розвитку туризму в Івано-Франківській області та проводячи компаративний аналіз розвитку туристичної галузі України варто дослідити основні фактори, тобто імперативи, що коригують та трансформують туристичну галузь західного регіону. Саме такий підхід дозволить чітко висвітлити ті проблемні питання та допоможе реалізувати план дій на випадок дестабілізації туристичної галузі Івано-Франківщини. Вважаємо доцільним провести дослідження використовуючи саме такий підхід до сприйняття туристичної галузі, як ключового елементу розвитку Прикарпатського регіону. Відтак вважатимемо, що саме туристична галузь є провідною і ключовою ланкою для економіки Карпатського регіону.

Основні результати дослідження. Досліджуючи та аналізуючи основні тенденції розвитку Карпатського регіону, потрібно звернути увагу перш за все на необхідність збереження рекреаційних зон, від рівня якості котрих залежатиме розвиток туристичної галузі. Доволі складним залишається питання збереження та якісного використання природних водних ресурсів. Адже завдяки вдалому підходу до використання водних ресурсів можливо:

- забезпечити сталий розвиток природних зон та рекреаційних комплексів;
- зберегти цілісність екосистеми та забезпечити збереження флори і фауни регіону, котра на даний час перебуває у стані часткового знищення;
- забезпечити достатній рівень життя для місцевого населення, котре також піддається негативним впливам під час споживання неякісної води;
- зберегти якість ґрунтових вод, котрі впливають на родючість ґрунтів та їхню якість.

Отже, пріоритетним напрямком для забезпечення сталого розвитку Карпатського регіону залишається питання раціонального використання водних ресурсів, від котрих залежатиме подальше збереження рекреаційних та туристичних зон Прикарпаття. Відповідно також у цьому контексті потрібно звернути увагу на комунально-побутове споживання водного комплексу. Зазначимо, що на одного туриста в середньому лише на питні, комунально-побутові та оздоровчо-лікувальні цілі в закладах розміщення витрачається від 300 до 500 л води щодобово [4]. Від ступеня очищення стічних вод туристичних комплексів залежатиме якість водного середовища, що має доволі значне значення для забезпечення сталого рівня розвитку туризму Івано-Франківщини.

Наступним елементом забезпечення сталого туристичного розвитку Прикарпаття варто зазначити проблему раціонального та конструктивного використання лісових ресурсів, адже від якості та кількості лісових масивів Івано-Франківщини залежить обсяг рекреаційного потенціалу, котрий відповідно пропорційно впливає на розвитку туризму.

Природним багатством Карпат є її лісова флора та фауна. За даними державного обліку лісів, площа земель лісового фонду в Україні становить 10,8 млн га, з яких 9,5 млн га вкриті лісовою рослинністю. Лісистість (частка

вкритих лісовою рослинністю земель у загальній площі території країни) становить 15,6% у 2004 та 15,9% у 2012 р. і є нижчою, ніж у багатьох країнах Європи. До того ж цей показник значно коливається в регіональному розрізі [5]. Відповідно завдяки раціональному використанню лісових ресурсів також можливо забезпечити не тільки збереження флори і фауни регіону але й:

- завдяки сталому та виваженому підходу до використання лісовими ресурсами можливо забезпечити надійний та екологічно безпечний розвиток туризму;

- використовуючи якісний та конструктивний підхід з виваженими рішеннями до вирубки лісових масивів можливо, забезпечити приріст лісового масиву в Карпатському регіоні;

- аналізуючи та прогнозуючи наслідки вирубки та збереження лісового ресурсу, можливо конструктивно вплинути також на дотримання високого екологічного рівня водних ресурсів;

- виважений економічний підхід до використання лісових ресурсів у рекреаційній галузі спроможний конструктивно вплинути на іміджеві показники регіону та підвищити його рівень інвестиційної привабливості.

Висновки. Зазначимо, що провідними для розвитку туристичної галузі і забезпечення екологічної безпеки регіону є саме раціональне використання водних та лісових ресурсів. Завдяки збереженню цих ресурсних рекреаційних комплексів та їхнього потенціалу можливим є не тільки розвинути туристичний комплекс регіону, але й підвищити фінансово-економічні показники.

Вважаємо, що є доцільним підкреслити значущість нашого дослідження для Івано-Франківської області, адже залишається проблемним використання водних ресурсів та забруднення води приватними сільськими зеленими садибами в межах регіону. Забезпечення сталого розвитку лісового господарства також конструктивно впливатиме на туристичну галузь Івано-Франківщини. Лісовий ресурс нашого краю є доволі важливим, як для рекреаційного комплексу, так і для туризму загалом.

Отже, сталий розвиток туризму Івано-Франківщини повинен спрямовуватись на економічний приріст від рекреаційної діяльності при покращенні стану довкілля Карпатського регіону.

Список використаних джерел:

1. Environmental Performance Index 2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://epi.yale.edu/>. – Назва з екрана.
2. Качинський, А. Б. Екологічна безпека України: системний аналіз перспектив покращання [Текст] / А. Б. Качинський. – К.: НІСД, 2001. – 312 с.
3. Биченок, М. М. Проблеми природно-техногенної безпеки в Україні [Текст] / М. М. Биченок, О. М. Трофімчук – К.: УІНСіР, 2002. – 179 с.
4. Водні ресурси на рубежі ХХІ ст.: проблеми раціонального використання, охорони та відтворення [Текст] / За ред. академіка УЕАН, д.е.н. професора М. А. Хвесика. — К.: РВПС України НАН України, 2005. – 460 с.
5. Малиш, Н. А. Ефективні механізми формування державної екологічної політики [Текст]: монографія / Н. А. Малиш. – К.: К.І.С., 2011. – 348 с.